

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Nyugdíjpótló egyesületünk.

Irta: *Hein György* hadnagy-számvivő.

Lapunk szerkesztőségéhez nap-nap után több és több levél érkezik, melyekben csendőreink ügyes-hajos dolgokban felvilágosítást, tanácsot kérnek tőlünk. Majd minden második levél végén azonban olvasom azt az — immár általános — közöbajt: „Mi van nyugdíjtörvényünkkel? Mikor lép életbe? Egyáltalán lesz-e valami belőle?” És mindegyikre — sajnos — azt kell válaszolnunk: „kérdése még korai.”

Bár intőző körök egyaránt a legnagyobb odaadással dolgoznak a megvalósításán, ez ideig az — az állam kedvezőtlen pénzügyi viszonyai miatt — keresztülvetése nem volt. Nehezen megy, de reméljük, hogy meg lesz. Nem is erről, hanem egy szintén korszakot alkotó reform közel jövőbeni megvalósításáról óhajtok egyet-mást elmondani, kérve olvasóimat, hogy az elmondandókkal foglalkozzanak behatóan s akkor tisztába fognak jönni a megvalósítandó kérdés nagy horderejével.

*

A fehér asztalnál ültünk s a napi eseményeket vitattuk meg. Hogy, hogy nem, egyszerre csak ellátási ügyünk került szőnyegre. Sok szó esett róla, de tény az, hogy a jelenlegi állapotokról dicsőhimnust senki sem zengedett. Egyik vezető állásban levő előjárónk nyugodtan végig hallgatta fejtegetésünket s a következőket mondotta:

— Kár, urak, a felett vitatkozn! Ezzel nem segítünk csendőreink helyzetén! Cselekedni kell. Ma már majdnem minden egyes testületnek van nyugdíjpótló intézete. Összeállnak, fizetésük csekély százalékát megvonják maguktól, összegyűjtik, kamatoztatják, hogy öreg napjaikra néhány korona évjáradékot biztosítsanak maguknak, a mely szerény nyugdíjukat emelve, anyagi helyzetük ez által javul. Nem hiszem, hogy a csendőrségnél 10,000 főnyi létszám mellett egy hasonló intézményt ne lehetne életbe léptetni. Csak *akarni* kell s megy. Ha ehhez még nyugdíjtörvényünk is méltányosabb alapokra lesz fektetve, annál jobb!

Az eszme megazsületett és megoldásra vár!

Egyik bajtársunk — a kit a kérelhetetlen balál élete delén szakított el körünkhől — támogatva az eszmét megpendített előjáró által, megkezdte az alapvető munkát s sikerült neki egy s téren működő szaktekin-télyt az ügynek megnyerni, a ki szerény díjazás ellenében támogatását kilátásba helyezte. De honnan fizetni, a mikor nincs pénz? Az is megjött! A budapesti csendőrtiszti asztaltársaság áldozott először a közjó oltárán s a példa hatott. A múlt évi májusi tiszti előléptetés alkalmából az előléptett urak a nyugdíjpótló egyesület céljára szintén adakoztak s az előléptetett urak azóta minden egyes alkalommal gyarapítják a kis tőkét.

Egy kedélyes bajtársunk tisztársával 10 koronában fogadott, hogy nem szivarzik egy hétig. A batáridő letelte előtt néhány percczel rágyújtott azért, hogy a nyugdíjpótló egyesületnek juttasson 10 koronát, a mit a fogadányertes tiszt 20 koronára egészített ki. Derék altiszteink közül néhány mulatságot rendezett s a meglehetően összegű tiszta nyereséget a nyugdíjpótló céljaira küldték be.

Még senki sem tudta, meglesz-e? s mégis — a mint a példák mutatják — lelkesedtek az eszméért!

Ez alatt folytak az előkészítő munkálatok jó kedvvel, szorgalmasan. Kidőlt az egyik előharcos, helyébe lépett a másik. Honvédelmi miniszteri rendelet alapján lettek bekövetelve a valószínűség számítások megajtéséhez szükséges adatok s csak most jött a munka java! Megfeleltünk neki! S most már ott tartunk, hogy rövid idő múlva a nyugdíjpótló egyesület, ha azt Nagyméltóságú jó miniszterünk és szeretve tisztelt Kegyelmes államtitkárunk jónak találják, életbe lép.

Előjárónk jóváhagyásával meg akarom ismertetni olvasóimat az életbe léptetendő nyugdíjpótló egyesület mikénti létesítésével, céljával s előnyeivel.

Mi volna célja a nyugdíjpótló egyesületnek?

1. Tagjainak nyugdíjazásuk esetére egy életük végéig élvezendő, meghatározott összeget nyugdíjpótlék ezimén utalványozni, hogy tisztességes megélhetésük jobban biztosítsák akkor, a midőn megrokkanna a testetleket egyaránt megörlő nehéz szolgálatban, kénytelenek talán idő előtt nyugalomba vonulni.

2. Elhalálozásuk esetén a hátramaradt özvegyet és

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőléről nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

a netáni szülőtlén árvákat is eme kedvezményben részesíteni.

Miből fizetné az egyesület ezen pótlékokat?

A tagok által befizetett tőke kamataiból.

Kik volnának az egyesület tagjai?

A tényleges állományu csendőrtisztek és az összes legénység. (illetékes helyről nyert felvilágosítás szerint az egyesületbe való belépés a csendőrség összes egyénei részére kötelező lenne.)

Mennyi lenne az évi tagsági díj?

A havidíj, illetőleg zsold 4%-a.

Ezek szerint tehát a csendőr 900 korona zsold után évente 36 koronát fizetne be, a mely havi 3 koronás részletekben vonatnék le a zsoldjából. Az őrsvezető évi 44 korona, az őrmester évi 52 korona, a járás- és törzsőrmester évi 67 kor. 20 fillért fizetne be ugyancsak havi részletekben az egyesület pénztárába. A tisztikar szintén havi díjának 4%-át fogná befizetni. A csendőrségi (szolgálati) pótdíj és egyéb mellékletmények érintetlenül maradnának.

Kik részesülnének nyugdíjpótlékban?

Az egyesület mindazon tagjai, a kik *legalább is tíz évi tagsági díjat fizettek be.* Hogy tehát valaki magának és családjának a nyugdíjpótlékra az igényt megszerezhesse, szükséges, hogy a 10 évi tagsági díjat befizesse.

A testületben hosszabb idő óta szolgáló egyéneknek megengedtetnék azonban, hogy a rendfokozatuknak megfelelő 10 évi tagsági díjakat egy összegben előre, vagy 5 éven belül befizethessék, a mikor is nyugdíjazásuk esetén azonnal a pótlék élvezetébe lépének.

Például: Egy idősebb járásőrmester, a ki előrebaldott koránál, vagy testi törődöttségénél fogva előreláthatólag 10 évig már nem szolgálhat, de magának a nyugdíjpótlékra való igényt megszerezni óhajtaná, a 10 évre eső 672 koronát egy összegben előre, vagy pedig évi 67 kor. 20 fill. helyett 134 kor. 40 fillért fizethet be; előbbi esetben azonnal, utóbbi esetben pedig 5 év múlva lép a nyugdíjpótlék élvezetébe.

Hány évig kellene fizetni, hogy valaki a legmagasabb összegű nyugdíjpótlékot kapja?

30 évig. Azután a fizetések még abban az esetben is megszűnnének, ha az illető a testületben tovább szolgál is.

Kinek mennyi nyugdíjpótlékra lenne igénye?

10 évi befizetés után:

csendőr	évi	100	K.
őrsvezető	"	125	"
őrmester	"	150	"
járás- és törzsőrmester	"	175	"
hadnagy	"	200	"
főhadnagy	"	250	"
százados	"	350	"

őrnagy	évi	475	K.
alezredes	"	600	"
ezredes és tábornok	"	800	"

Ezen összegek 10—20. évig 2—2%-al, a 20—30. évig 3—3%-al emelkednének, úgy, hogy a legnagyobb kiszabot, a melyet valaki elérhetne a következő:

30 évi tagsági díj után:

csendőr	évi	150	K.
őrsvezető	"	187-50	"
őrmester	"	225	"
járás- és törzsőrmester	"	262-50	"
hadnagy	"	300	"
főhadnagy	"	375	"
százados	"	525	"
őrnagy	"	712-50	"
alezredes	"	900	"
ezredes és tábornok	"	1200	"

A nyugdíjpótló főbb előnyei tehát abban lennének, hogy:

1. akkor fizetné ki tagjainak aránylag a legnagyobb pótlékot, a mikor azoknak tényleg a legnagyobb szükségük van rá, vagyis a mikor az állam által utaltványozott nyugdíjuk a legcsekélyebb;

2. csekély tőkebefizetés ellenében oly magas összegű évjáradékot biztosítana, a mit semmiféle más intézet nyújtani nem képes;

3. az évjáradékot nemcsak a tag maga, hanem elhalálása esetén — a tag által élvezett nyugdíjpótlék 75%-át — annak özvegye szintén élete végéig, vagy özvegy nem léteben a szülőtlén árvák 18 éves életkorukig élveznék.

Példák:

ad 1. Egy csendőr 10 évi szolgálattal nyugállományba megy; évi nyugdíja átlag 300 korona. Ily esetben tehát 100 korona évi pótlék már nagyon jól esik.

ad 2. Egy csendőr 10 év alatt befizet havi 3, összesen 360 koronát. Ezen összeg, ha takarékpénztárba helyezte volna, kamatos kamattal — nagyon is előnyösen — számítva 500 koronát tenne ki. 500 koronának azonban csak 20 korona az évi kamata, melylyel szemben az egyesület 100 koronát, tehát évi 80 koronával többet fizet.

ad 3. A csendőr — mondjuk — 20 évig, özvegye pedig 10 évig élvezi a 100, illetőleg 75 korona nyugdíjpótlékot; így az egyesület a tényleg befizetett 360 korona ellenében fizet 30 éven át összesen 2750 koronát.

Mi történnék azon tagok befizetett tőkéjével, a kik a 10 évi tagsági díj befizetése előtt válnak meg a testülettől?

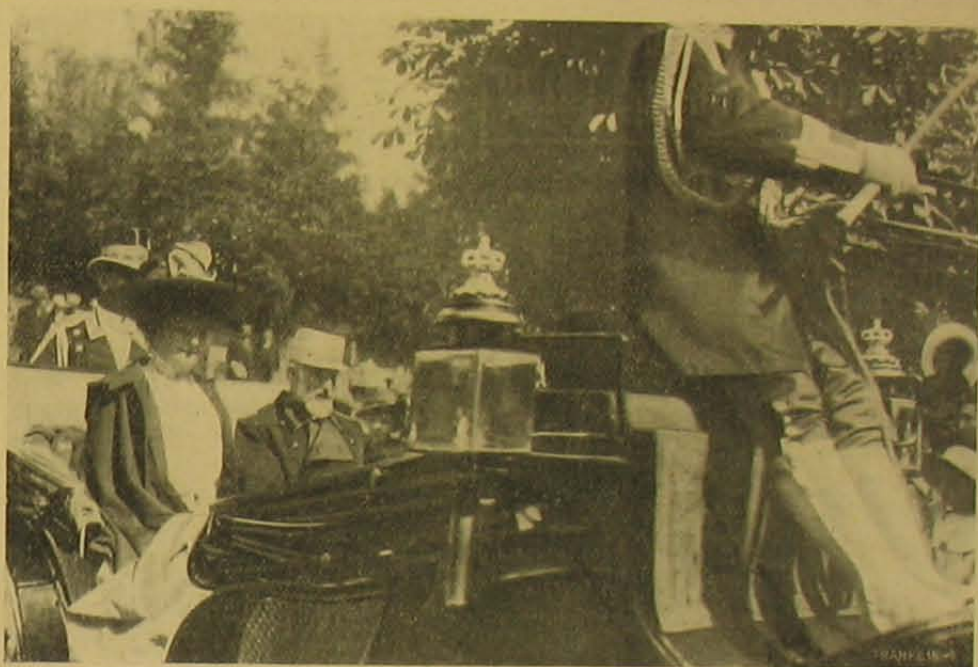
Azok a kilépésük időpontjáig befizetett tőkéjüket annak 2½%-os kamataival együtt egyszerre egy összegben megkapuák.

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszer, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Hohenberg Zsófia hercegnő a román királyiál a bovonuláskor.

Mária román trónörökösne gyermekeivel a népünnepon, román nemzeti viseletben.

Ferencz Ferdinánd trónörökös látogatása Sinalában.

Hol, semmiféle biztosító intézet nem fizeti ki a tőkét a kimentőkkel együtt s a nyugdíjpótló egyesületünk is csak úgy volna képes erre, ha vezetése stb. a m. kir. belügyminiszteriumban alkalmazott előjárónk hathatós pártfogása révén és a belügyminiszter ur ö Nagyméltóságának közreműködésével nagylelkűsége folytán nem fogná az alapot terhelni, azóval személyes kiadásai nem lennének, avagy ha után lennének is, azok előnyös és egekély önszereget fogának kitanni.

Hogyan fizetnék a tagok a tagsági díjakat és hogyan kezeltnék az egyesület vagyona?

A szárnyparamusonoknál (segédintézetek) az esedékek önszereget minden hó 1-én a szádból (bavidjából) levonnák s azt postautakaróképzési lapokon az egyesület címére postán elküldönék; az önszereget átvételükig postautakaróképzésiről kezeltnék. A felesleges tőke egy része állami értékpapírok és biztos részvények vásárlására fordíthatnák, a forgalmi tőke pedig folyó számlára elsősorban hazai pénzintézetnél gyűmölcsöztnék.

A felügyeletet egy tisztekből, a belügyminiszterium csendőrségi osztályának kiküldöttjéből és legényeági állományba tartozó egyénkből álló vegyes felügyelőbizottság gyakorolná a m. kir. honvédelmi miniszterium főfelügyelője alatt.

Az évi mérleg a „Csendőrségi Lapok”-ban tételnék közzé.

Minden egyes tag egy nevére kiállított, 30 évre szóló és az alapszabályokat magában foglaló tagsági könyvet kapna, melyben minden egyes befizetés feltüntetendő. Ezen tagsági könyv leszámolás alkalmával az egyesület irattárába tételnék.

A nyugdíjpótló-egyesülettel egyidejűleg egy nem kevesebb fontosságú másik intézmény életbe léptetése is terveztetik s ez egy:

•Csendőrségi nevelőintézet

Alkalmilag ténylegesen és nyugállományú csendőrségi tiszteknek középiskolába járó hágyermekoi, valamint a szülői len árvák részére.

Felelegesen tartom kiemelni azt, hogy a nyugdíjpótló egyesületek nagy előnyei szinte eltörpülnek a nevelőintézet által nyújtandó kedvezmények mellett.

Egy csendőrségi internátus.

Oly szép, oly fenkölt, nemcsak ezme, hogy nem kérelek csendőrt, a ki szeretettel nem gondolna rá!

Nevelni oly gyermekeket, a kik szülőik menthő elhelyezési viszonyai miatt nélkülözni kénytelenek a magasabb iskolázottság minden előnyeit. Szülőik a legnagyobb odaadás mellett nem képesek elteremteni az anyagiakat, a melyek nélkül iskoláztatás nincs. Hány szülő zárja magába szívfejdulmait, a midőn látnia kell, hogy ügyes, szorgalmas és jól tanuló fiát nem isko-

lázthatja tovább s a felső iskola után kénytelen a szorongó kora gyermeket oly pályára adni, a hol lehetőségeit nem érvényesítheti majdan úgy, a hogy azt magasabb előképzettség után tette volna?

És a szülőt nem érheti semmi gúnc! Csendőrségek 35—40 évesek, mire megöszülnek. Mire a gyermekek felsőperednek, az apa legtöbb esetben már nyugon közel áll a nyugdíjazáshoz. Még jó, ha csak 1—2 gyermek van!

A szerető és előrelátó szülő inkább küzd és nyomorog, fárad, minden fillérrel gyermekére szánja, csak hogy egy polcezal is magasabbra emelhesse szive szerelmét, mint ő maga állott. Állomáshelyén vannak iskolák, megragadja az alkalmat, s embert nevel sélből.

De mit legyen egy oly családura, a ki 6—7 gyermekkel egy nyomorult falucskában van elhelyezve, a hol csak népiskola van? Nem áldozhatja egész vagyonszáját egyik gyermekére a többiek rovására! Nem emelheti gyermekeit magasabb polcra, sőt ellenkezőleg, azok előreláthatólag oda sem fognak jutni, a hol atyjuk áll!

Hányedni pedig? Isten mentse!

Ne értsenek kérem félre! Nem azt akarom ezáltal mondani, hogy minden szülő lateimort, orvost, ügyvédet stb. neveljen gyermekéből! Korántsem. Mindig az élet irányozza a nevelést. Nem elég az, hogy valaki elvőgozzen nyolcz gimnáziumot, vagy reált s azután kilépjen a nagyvilágba. Abból még nem él meg. A gyermekek nevelését irányítani kell, még pedig nem a jelenlegi, hanem azon viszonyokhoz mérten, a melyek majd akkor fognak uralkodni, a mikor a mostani kis fiú kénytelen kilépni az életbe! A tudományos pálya már ma is túl van zsufolya! Mi lesz ebből 20—30 év múlva? — Akkor majd — emberi szónítás szerint — csak a gyakorlatilag képzett ember fog igazán boldogulhatni. Így képzett kereskedő, egy intelligens iparos és mezőgazda meg fog állani az élet forgatagában, annak majd nem kell félni attól, hogy nem lesz mit aprítani a tejbe. Magyarország lakosságának talányomó részében mezőgazdasággal foglalkozik, a mely napról napra intenzívebben kezeltnék. Kereskedelmünk és ipartelepünk most vannak felvirágzásban s 50 év múlva — előreláthatólag — uranykorukat fogják élni! Hogy azonban azt előrhessük, székkégyünk van jól képzett mezőgazdákra, ügyes, intelligens s nagylelkű kereskedőkre és iparosokra! Hízzel azonban korántsem azt akarom állítani, hogy akkor majd orvosokra és ügyvédekre, tanárookra stb. szükség nem lesz! Sőt ellenkezőleg! De ezen pályákon csak a kiváló szellemek fognak boldogulhatni, a közönséges erők pedig — a pályák túlszűfoltása miatt — az ismeretlenség homályában fog elveszni.

Minden téren elsősorban szakorok lesznek keresve s ily szakorok kiképzésénél óhajl segítségül nyújtani a létesítendő internátus első sorban oly szülőknak, a kik

Ha fáj a feje

ne tótvázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migráint és fejfájást elműasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvokok által ajánlja. Három dobozál ingy. postai szállítással.

A Horn-énekkar a sinai kolostor előtt,

Román nemzeti tánc a népünnepen.

Ferencz Ferdinánd trónörökös látogatása Sinaiban.

gyermeküket anyagi erőiken felül nem iskoláztathatják. Az eszme szép, célja nemes s eredménye: áldásos.

Megvalósítása azonban — megfelelő pénzalap hiányában — nagyon nehéz!

A nélkül, hogy bármely életképes javaslatnak praëjudikálni óhajtának, az internatus létesítését a következőkép vélelem lehetségesnek:

Van nekünk egy a csendőrség álléreiből összegyűjtött tőkénk, körülbelül 20,000 korona, a mely a feketehegyi otthon létesítésére lett összegyűjtve. Azt hiszem jólelkű, szeretett felügyelőnk felszólítására a csendőrség minden egyes tagja örömmel adja beleegyezését ahhoz, hogy ezen összeg az internatus céljaira fordítsassék. A nyugdíjpótló egyesület szintén jelentékeny összeget tudna évenként rendelkezésre bocsátani; a mi azonban még mindig nem elég ahhoz, hogy ezen alap jövedelméből évenként 30—50 gyermeket lehessen tanítani. Még mintegy 30—40,000 koronára van szükség. Ezen hiányzó összeget a csendőrség kebelében volna legcélszerűbb összegyűjteni. A nemes eszmét mindenki örömmel támogatná a tisztikar épűgy, mint a legénység, a nős épűgy, mint a nőtlen.

Hiszen 10,000-en vagyunk. Ha mindenki csak két koronával járul hozzá — s ezen összeget a legfiatalabb csendőrtől is méltán elvárhatják vezetőköreink akkor, a midőn kizárólag csak legénységünk érdekéről van szó, akkor az internatus felállításához szükségeltető összeg már majdnem megvan. A hiányzó rész be fog gyűlni tiszti karunk közismert gavallérságából s a gyermekes altisztek adományaiából.

Kizártnak tartom, hogy a nemes eszme megvalósítása a csendőrség egyéneinek szűkkeblűségén szenvedjen bajtörést! Ez nem lebeteséges.

Mily büszkeséggel töltheti el mindenki keblét, a mikor azzal dicsekedhetik, hogy saját erőnkől létesítettünk egy nyugdíjpótló egyesületet, a mely hivatva van megkönnyíteni idő előtt szolgálatképtelenné vált bajtársaink anyagi jólétét; megalkottunk egy internatust, a melyben szerény viszonyok között élő altisztek gyermekei teljesen díjtalanul lesznek felszerelve; mily nyugalommal várhatja utolsó percét az apa, vagy anya abban a boldog tudatban, hogy hátrahagyott kedvesei nem maradhatnak támasz nélkül, mert keblőkre veszi őket az internatus, a melynek létesítéséhez ő maga is hozzájárult s derék, becsületes férfiakká neveli fel őket.

Mily óriási kamatot hoz a közjó oltárán áldozott néhány fillér!

Az internatusba oly csendőrök gyermekei vétetnének fel, a kiknek szülei nincsenek abban a helyzetben, hogy a polgári iskolákat jeles eredménnyel elvégzett gyermekeiket középiskolákban továbbnevelhessék és a volt csendőrök árvái. A gyermekek iskoláztatása, nevelése és teljes ellátása, beleértve a ruházatot is, teljesen díj-

talán lenne. A szülők csak az utazási költségeket fedezik, gondoskodnak gyermekeik fehérműről és egy csekély összegű, kisebb magántermészetű kiadások fedezésére elegendő zsebpénzről. Teljesen vagyontalan fél, vagy szülőtlén árvák természetesen minden szükséglettel az intézmény részéről láttatnának el.

Az internatus egy nyugdíjazott tiszt felügyelete alatt állana, ki mellé nevelői szerepre intelligensebb 2—3 altiszt osztatnék be.

A tanulók bármely középiskolát látogathatnak, pályát szabadon választhatnak.

Az intézet egy mindent magában felölelő tervezet szerint működne.

Nagyjában ezek volnának azon irányelvek, a melyeket — előjárói meghagyás folytán — én voltam szerencsés közölni a két létesítendő új intézményről.

Korszakot alkotó intézmények! Nemes intenciók inspirálták vezető köreinket, a mikor az eszmét felvetették; alárendeltjeik jóléteért küzdenek, a mikor felelősségteljes állásuk tudatában minden tehetséget, tudásukat, egész Énjüket latba vetik oly eszmék megvalósításáért, a melynek gyümölcseit előreláthatólag ők élvezik legkevésbbé: hazafini szolgálatot teljesítenek akkor, a mikor legénységünk gyermekeit karolják fel és nevelnek belőlük derék és becsületes honpolgárokat.

Kisérje áldás munkájokat.

Majd ha ez intézmények tevékenységének áldásos gyümölcseit ezrek és ezrek élvezendik, meglesz az az erkölcsi elégtételük, hogy mindezen jóval ők árasztották el intézményünk tagjait.

Tettüket arany betűkkel írja majd fel a történelem lapjaira, nevüket pedig áhitattal és szeretettel fogják emlegetni rokkantjaink, az özvegyek és árvák.

Mi pedig — barátaim — azzal háláljuk meg előjáróink eme nemes törekvését, hogy szerény tehetségünkhöz képest igyekezzünk egy-egy követ bordani ahhoz az épülethez, a melynek falai között a legáldásosabb és legnemesebb tevékenység fog honolni.*

Gyermek a bűnözés terén.

Irta: Praxly Lóránd csendőrfőhadnagy.

III.

(Vége.)

Az alkohol sok baj okozója. Végtelen romboló hatása van a szervezetre s azzal együtt őrli a lelki erőket is, felemésztve így az embernek a jóra és a nemesre való törekvési képességét. Az alkoholiaták (a szesz italok rabjai) tekintélyes százaléka kórház és börtön lakója lesz és teljesen elveszett tagja a társadalomnak. Egy

* Lapunk szerkesztősége értesíti olvasóit, hogy az esetleg felvetendő kérdésekre, a tervek mikénti megoldására vonatkozó min. Jellemű további felvilágosítást a szerkesztői tisztelet rovatóban adja meg.

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GVÖR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

elmarvos véleménye szerint a férfőrültek 60 perzentje az alkoholnak köszönheti borzasztó sorsát, de reájöttek hosszas megfigyelések után az orvosok arra is, hogy az összes betegségek $\frac{1}{3}$ -át az alkohol mértéktelen élvezete idézi elő.

Az alkohol — mint tudjuk — a szeszies italok főalkatrésze; tulajdonképen a cukor szerves erjedésénél képződik. Szintelen, gyulékony folyadék, mely az emberben a szellemi működést bizonyos mérvig élénkíti ugyan, de túlságosan élvezve csaknem minden életszervünkre károsan hat; a túlévezete pedig egyenesen szülőanyjává lesz súlyos testi és lelki bajoknak.

Különösen azon italok élvezete káros, melyek az alkoholt nagyobb mennyiségben tartalmazzák. Állami közművelődési, egészségügyi, erkölcsi szempontból tekintve ma a legdrágább italnak mondhatjuk, mert a legdrágább kincseinket követeli cserébe, t. i. az egészséges testi és lelki életet. Bizonyos dolog, hogy hatalmas ellenségünk a korsmaasztalok sok gonoszának fészkei, melegágyai.

Tanulmányom szempontjából azonban csak annak bizonyítására igyekezem, hogy az alkoholista szülők nem nemzenek egészséges utódokat. Eltekintve attól, hogy az ital a nemzési képességet hátrányosan befolyásolja, az alkoholista szülők kisebb gondját képezi a gyermeknevelés, a helyett jobb szórakozást és gyönyört találnak az örökös mámor, részegség állapotában. Ez pedig mind-mind a gyermeknevelés rovására esik.

A részeg ember elől kitér mindenki, sőt még a nemi gyönyörökért pénzért áruló utcai nő is, a családnak annál inkább utált és gyűlölt alakja. Igazán kínos látni az ilyen szánandó teremtés helyzetét, ki előbb-utóbb önmagát pusztítja el a lassan ölt méreggel.

A családban, különösen az utódok érdekében, nagy szükség van arra, hogy a szülők egészsége fenntartásuk és azok képesek legyenek a gyermeknevelés nehéz és kényes tisztjére. Ennek pedig nagy ellensége az alkohol, mert a testi és lelki elcsatnyulást idézi elő, az utódokra, de ezzel kapcsolatosan a társadalomra és végeredményben az egész nemzeti életre végzetes károkat okoz.

1) Az oktatás és nevelés hiánya — mint azt tanulmányom legelején írtam — e téreni elmaradottságunkat igazolja. Miért állítom ezt? Mert ma az az általános nézet, mely egy kissé már elavult, hogy az iskola tanít, a szülő pedig nevel, — vagy legalább is a kötelességek így oszlanak meg. Teljesen új még az a valóban helyes eszme, melynek mogvalósításával már erősen kezdnek foglalkozni, hogy t. i. az iskolákban ne csak tanítassanak, hanem neveltessenek is a gyermekek. Erre szükség van. Ma ott tartunk, hogy a megélhetési viszonyok mostohasága a családfőt teljesen elvonja otthonától, folytonos lekötöttsége lehetetlenne teszi, hogy

gyermekével foglalkozzék, azokat nevelhesse. Ha most már az anya is munka után jár, a mi elég gyakori, a gyermek teljesen magára marad a korán nyílik alkalmára — ellenőrzést nélkülözvén — megismerkedni azokkal a dolgokkal, melyek korai tudása a legtöbb esetben romlását segíti elő. A házi, az otthoni nevelés hiányát tehát az iskolai neveléssel kellene pótolni és a tanítás mellett a kedélyi (vallási és erkölcsi) élet kimunkálásával foglalkozni. Ezt pedig nem teszi az iskola. Nem teheti pedig azért, mert a tanítási anyag a tanító összes idejét leköti, tevékenységét igénybeveszi, de a tanulóknak nem nyújt időt a mozgásra, a test felfrissítésére, hanem megerőltető szellemi munkát kell végezniök, mely a kedélyi élet tompulása mellett tönkreteszi a szemet, a gerinczet s különösen az idegeket.

Az igazság tehát az, hogy a nevelés hatékony eszköz a bűnözés elleni küzdelemben; az állam legfőbb érdeke pedig az, hogy minden rendelkezésére álló és igénybevehető eszközzel küzdjön a bűn ellen.

Bizonyos, hogy az állam előrehaladásátos szükség van minél nagyobb szellemi erőre, tökére (és ezt az iskola adja meg az oktatással), de nem tagadhatjuk le, hogy az csak úgy ér valamit, ha azzal együtt gyarapszik az erkölcsi töké is (melyet pedig a nevelés teremt meg). Mert elvégre szellemi téren haladni, erkölcsben pedig süllyedni, mégis csak hanyatlást, tépett vitorlájú, tört lapátu hajót jelent.

2) Végre pár szóval megemlékezem a nyomor és a rossz egészségi viszonyokról, mint olyan tényezőkről, melyeket szintén el kell ismernünk jelentékeny bűnforrások gyanánt.

A rossz egészségi viszonyaink különösen a gyermekek egyenletes testi fejlődését akadályozzák meg, a nyomor pedig — fájdalmas közérzés léven — elkeseredést szülve, a lelki egyensúlyt billenti meg s ezzel hajtja igen közel már a fiatalokot is a bűnözéshez.

A nyomor a szegényedés jele, ez pedig napjainkban ijesztő mérveket ölt. És ha elbisszáljuk, hogy nem más az, mint „bilincsek nélküli szolgaság”, megértjük könnyen azt is, hogy a nyomorban a természetadta tehetőségek nem fejlődhetnek úgy ki, mint kedvező körülmények között s hogy a nyomor ölen az értelmi, a lelki, az erkölcsi kiművelés teljesen lehetetlenné tétetik s még a legerősebb egyéniségeket is a züllés útjára szoritja.

Az alsóbb néposztály már évtizedek óta érzi a megélhetéssel vívott kemény harc átkos nehézségeit, melyekben az önzés és haszonlesés játszik a legjelentékenyebb szerepet. Szomorú, hogy ebben a harcban az élelmes, a surlangos, ravasz és gonoszabb elem jut győzelemhez, a jóhiszemű, becsületes elem pedig rendesen elbukik. Általánosán ismert tény, hogy az alsóbb néposztály-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummiokból 20% árengedm. részesülnek.
Árjenzeket ingyen és bormentre küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havirészletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
kerékpár- és varrógép
nagyraktár **SZEGED.**

nak nem igen biztos a kenyere s még a jelesebb munkás is képes magának annyit keresni, hogy családjára jövőjéről — valami kis tőke biztosításával — gondoskodhassék. Így kerül azután mostoha helyzetbe, melyből a kivezető utat sem találja meg; a keserűség urra lesz szívében s a számító ész helyett a felkorbacsolt szenvedélyek veszik át a vezérszerepet. Az ilyen emberben mindig több az állat, mint az ember. A ki- csapongás örvényeibe süllyed s itt azt a kis keresményt is eltékozolja, a mi talán a család napról-napra való fenntartására elegendő lett volna. Az aszony s a gyermekek éheznek; az éhség ezekből is kiöl minden jót s az állam veszélyes, ingyenelő tagjaivá teszi őket.

A nyomor igen sok áldozatot követel s mert tág kaput nyit a testi és lelki elsüllyedéshez, veszedelmes forrása a bűnözésnek, de különösen veszedelmeket hord magában a fiatalkoruknál s ha idejében gát nem vetetik neki, el nem képzelhető a kár, melyet a társadalom s az állam szenvedni általa.

As *n*—*q*) alatt részletesen megemlékeztem azon tényesokról, melyek a fiataloknak bűncselekményeit kitermelik. Láthatjuk, hogy az állam s a társadalom rosszról gyökere, praeventív intézkedésekre van szükség, hogy a bajnak eleje vételessék; mert — a siker némi reményével is — e kérdés csak úgy oldható meg, ha minden lehetőség megtétetik az iránt, hogy a magasabb cél: a jövő embereinek, a gyermekeknek a bűn karmai közül való megmentése elérhessék s így a feladat: t. i. a bűnös gyermek soha többé vissza ne térjen azon körbe, a melyben megromlott, megoldassék.

Biztos anyagi, illetve gazdasági élet, vallásos és erkölcsös nevelés, kedvező egészségi viszonyok, a fiataloknak nálul hatásosan gátolják a bűn elhatalmasodását.

Épen legfőbb ideje, hogy a bűnös bajlamokkal telített vér helyett a szervezetbe egészséges, tiszta vér eresztessek, hogy a lelki egyensúly fenntartása és megővése mellett az életküzdelmekre tetterős egyének állíttassanak ki.

A családi élet tisztántartása, viszont a vallás és erkölcs védelmezése által a degeneratio sorvasztó karjaiból ki kell menteni a szerencsétleneket és az akarat fegyelmezése, az értelem művelése, a szenvedélyre való hajlam fékezése, a bűnös ingerek leküzdése, a kedélyi élet egyensúlyának helyreállítása által odahatni, hogy a beteges állapotok, melyek e téren uralkodnak, megszűnjenek.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Eghajlatunk átalakulása.

Több mint *64* század óta folynak már a rendszeres meteorologiai megfigyelések Európa minden részén; egyes helyeken sokkal régibb idő óta is, s e mellett annyi sok följegyzés maradt fenn a régi krónikákban

is az időjárásról, a mint több ek között a „Terminészet-tudományi Közlöny” több év óta szorgalmasan összehordott anyagából is látjuk, hogy eghajlatunk változásáról a legutóbbi századokra vonatkozólag néhány általános következtetést már csinálhatunk. De ezeknél az adatoknál is biztosabbak azok a változások, melyeket az állat- és növényvilág életében tapasztalunk s a melyekről szintén meglehetősen számú följegyzéseink vannak a régi időről.

Tudvalevő dolog, hogy a jégkorszak Európában is megvolt, s annak elmúlása után fokozatosan történt a föld fölmelegülése. Harom ezredévvél ezelőtt a geologia tanúsága szerint Görögország és Olaszország őserdeiben lényegileg ugyanazok a fák és bokrok éltek, melyek ma Közép-Európában otthonosak. Később azonban az eghajlat melegedése következtében felváltották ezeket a subtropikus növények, mint fenyők, ciprus, gesztenye, szőlő, füge, olaj, babér, leander, pistácia, citrom, szentjánoskenyérfa, törpe pálma s mások, melyek kezdetben mind nem voltak Dél-Európában s a régi írók tanúsága szerint csak lassanként vertek gyökeret és terjedtek el. Némelyik ezek közül ma már éjszakra is fölhatott. Franciaország déli részén, Fiume mellett, sőt Hollandiában és Angliában is tenyésznek már ezek a subtropikus növények, legalább részben. Mindebből az következik, hogy Európa eghajlata a történeti időszak alatt fokozatosan és határozottan melegebb lett.

A szőlő bazája például a Kaspi-tenger déli partmelleke volt, innen vitték át először a görög szigetekre, de már Homeros korában egész Görögországban annyira elterjedt, hogy a bor nemzeti itallá lett. A középkor kezdetén már elkezdették a szőlőt Közép-Európában is tenyészteni; csaknem folytonosan haladt a termelése s mindjobban sikerült, úgy, hogy ma már Európának legnagyobb részében otthonossá lett, világos jeléül, hogy Európa eghajlata melegedett. Caesar korában az erdő s mocsaras Közép-Európában még basztalan kísérlet lett volna a szőlő és búza termesztése, legalább a legtöbb helyen.

Nevezetes azonban, hogy Európa hőmérsékletének emelkedése időközben már megszűnt s kétségtelen jelei vannak, hogy jelenleg új eghajlati változásnak nézünk elébe.

Afrika éjszakai partjain a rómaiak idejében még virágzó élet volt; hasonlóképp Kis-Ázsiában és Palesztinában is. Most mindazokon a helyeken csak kivétel a termékeny vidék s a legtöbb helyt a pásztrok is alig élhetnek meg. Itt azonban a változást legalább egyrészt a politikai állapotoknak s a romlásoknak lehet tulajdonítani. Sokkal világosabb az, hogy a Fekete-tenger és a Kaspi-tenger vidékén maga a zordabbá lett eghajlat pusztít. Évek hosszú sora óta hidegebb a tél, mint az előt. A Kaspi-tenger déli részén és Görögországban elpusztult a hajdan virágzott datolya-pálma.

Odesszában, mely pedig Magyarországgal csaknem egyenlő szélességi vonalon fekvő hely, az átlagos hőmérséklet csaknem állandóan csökken. Sok helyen Európában elpusztult a szőlő a növekvő hideg miatt is, különösen Berlin környékén a jelen században, mivel már nem volt elég meleg a szőlőszemek megérése.

Lancaster belga meteorologus szerint a Hannover és a Loire között fekvő vidék átlagos hőmérséklete az utóbbi években mintegy két Celsius-fokkal apadt; ellenben Norvégiában és Finnországban egy foknyi hőmérséklet emelkedés mutatkozik. Az észleletek oly számsak és kétségtelenek, hogy Flammarion már is új jég

korszak közeledését jósolja. Ez azonban nyilvánvaló túlzás, mivel az észleletek azt mutatják, hogy a hideg nyáron növekszik, ellenben a téli hónapok hőmérsékleteiben bizonyos gyarapodás mutatkozik. Tény, hogy a jelen század második felében a tél később kezdődik, mint előbb, de a nyári hónapokban sokkal több a hideg nap, különösen Európa nyugati részében a sok esőzés következtében. De nem kell elfelednünk, hogy itt az időjárásra nagy hatású a biros golf-áram, melynek többnyire nyugati szélei nyáron nedves és hűvös, télen pedig nedves és meleg levegőt hoznak.

Igy alakul meg nálunk a mérsékelt, enyhe nedves éghajlat, mely különösen Wight szigetén Angliában pompás tenyészetet teremt. A növényvilág fejlődésére nézve ugyanis nemcsak meleg szükséges, a mint a kopár déli vidékeken is tapasztalhatjuk, hanem inkább mérsékelt nedves melegség. A golf-áram minden másodperczen 18 millió köbméter vizet visz éjszak felé a gyorsasága télen legnagyobb, vagyis naponként 53. a tengeri mérföldnyi, és így a vidékre tett hatása nagyon megérthető.

A golf-áram hatásának lehet tulajdonítani részben, hogy Grönland, mely Nagy Károly korában még réttel borított föld volt, ma egészen jégborított vidék s részben megközelíthetetlen. A golf-áramot ugyanis a mexikói öböl előtti folyvást növekvő korall zátonyok, különösen Florida alatt, az utolsó ezer évben Európa felé terelték. Ez az áram tette a hajdani jégszigetet (Izland) lakhatóvá, úgy, hogy Grönland és Izland most már jogosan cserélhetnének nevet.

A golf-áram óriási víztömege mindjobban olvasztja az éjszakai sarkról jövő jéghegyeket s melegíti a tenger vizét, így átalakítja az éghajlatot. Hasonlókép az esőségek szaporodása a nyári hónapok alatt folyvást hátrább szorítja a havasok jégárjait, s így Közép-Európában évtizedről évtizedre terjed a nedveshűvös nyár, a ködös melegebb ősz és a melegebb tél.

KÉPEINK HEZ.

A trónörökös-pár Romániában.

Trónörökösünk: Ferencz Ferdinánd főherczeg, nejevel Hohenberg Zsófia herczegasszonynyal a napokban Romániában járt, a hol Károly román királyt látogatta meg. Sinaiában, Románia egyik legszebb üdülőhelyén, uralkodókat megillető vendéglátással fogadta a román udvar a trónörökös párt s ott tartózkodását különféle katonai és polgári ünnepekkel igyekezett kellemessé és szórakoztatóvá tenni. A jelen számunkban közölt képek a fogadtatás és a trónörökös pár által is meglátogatott népünnepély egyes részleteit mutatják.

HIREK.

Garázdálkodás. Kisküküllőmegyében Kerelőszentpálon Torma József ottani lakos július 22-én délután szüleit és Ferencz nevű testvérét megverte s utóbbi egy járomszöggel megölésére fenyegette. A garázda legény megfészesítésére a szorongatott család szomszédságában levő postahivatalból, a postamester telefonon a községi jegyzőt kérte fel, ki az őrsre sietve viszont az egyedül bon-

levő Biró Mihály csendőrt kérte fel, hogy menne vele Tormáék lakására. Biró csendőr kardot kötve, a jegyzővel Tormáékhoz sietett s ott a még mindig garázdálkodó Torma Józsefet garázdálkodásának abbahagyására hívta fel s egyben tudtára adta, hogy cselekményeért fel fog jelenteni, aztán pedig a jegyzővel együtt onnan eltávozva, hazafelé indult. Alig távoztak azonban a Tormáék lakásáról, Torma József utánuk rohant és Biró csendőr elé állva, azt mellen ragadta és kétszer arcul ütötte, majd pedig őt átnyalabolva magával a földre rántotta. Biró csendőr a földről felugorva kardot rántott s az ismét neki rohanó Torma Józsefnek balkarját csuklóból, egy vágással teljesen levágta. A súlyosan megsérült Torma József, Biró csendőr által elsősegélyben részesített, majd orvosi ápolás alá vétetvén, annak rendeltére, még 22-én éjjel, a marosvásárbelyi kózkórházba szállítottott, hol 23-án délelőtt meghalt. Biró Mihály csendőr sértetlen maradt.

Megtámadott csendőr. A hevesmegyei Ludason Cserős Károly ottani őrsbeli csendőr július 18-án este 9 órakor, sétalözben Árvai Istvánt a község közepén, mert az a csendőrséget szidalmazta, igazolásra hívta fel. Cserős Károlyt az Árvai Istvánnal folytatott tárgyalása közben, Árvai István és 13 társa, ludasi lakosok, megrohantak és kövekkel megdobálva, fején és állán megsebesítették. Cserős Károly kardot rántva azzal támadói közül Árvai István, Czékány Sándor, Erki Sándor és Nagy József ludasi lakosokon 8-tól 20 napig terjedő gyógytartamot igénylő sérüléseket ejtett, mire a sérült támadók társai, a támadással felhagyva megfutamodtak. Cserős Károly csendőr, kinek sérülése szintén súlyosabb természetű, ápolás illetve gyógykezelés végett, július 19-én az egri cs. és kir. csapatkórházba szállítottott.

Czigányok betörése. Július 21-ére virradóra eddig ismeretlen számú és nevű kőborczigányok felfegyverkezve a zalamegyei Balatonudvari községben a község-házába betörték s az ott talált Wertheim-szekrény feltörése után 7 darab 100 koronást, több 20 és 10 koronást, összesen 840 korona hivatalos pénzt elloptak. Ennek megtörténte után Veszprém felé menekülve, Aracs községben Őri József ottani lakos kárára, annak záratlan állójából egy bajszemere bályogos, 8—10 év körüli, piros pej kancsa lovat is elloptak. Az ismeretlen cigányok elleni nyomozást a keszthelyi szakasparancsnokság szélesebb körben elrendelte.

Tűz. A zalamegyei Kaposcs községben július 25-én keletkezett tüzvész alkalmával 10 ház esett a lángok martalékául. Ez alkalommal az ottani őrs lakotya ablakai is beégtek. A laktanyán egyéb kár nem történt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Milyen időse a föld? A föld korának meghatározására kiszámították, hogy mennyi idő kell egy a naptól elszakadt égítestnek, míg annyira kihűl, hogy rajta szerves élet keletkezhetik és ezeknek a számításoknak az alapján a föld korát mintegy 240 millió évre becsülik. A rádium és a radioaktivitás felfedezése óta a föld korának a meghatározására új módszer is kínálkozik, a melyet Strutt angol természettudós próbált ki először. Mint a „Nature” című francia természettudományi

Lábizzadás
Kézizzadás
Hónaljizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár főle

Sudorán

használatát által

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadás elleni szerekek: — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermison át beszívódván, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ár 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beküldésénél portómentesen szállítom. CLARETÁN tyuk-szemirtó 1 K. Injektio humanaealis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer, Szombathely, valamint Bpestben Török J. és Nádor gyógyszertárakban.

szaklapban olvassuk, Strutt megvizsgálta a thorianit pontos heliumtartalmát, a mely körülbelül kilencz köbczentiméter grammonkint. Radioaktív anyagból ekkora mennyiség helium Strutt számításai alapján csak rengeteg hosszú idő alatt állítható elő, úgy hogy a föld kora feltétlenül több, mint 240 millió év, vagy legalább is ennyi. Strutt még folytatni fogja vizsgálatait.

A kutya mint katonai őrszem. Ujabbán igen sok szó esik a rendőrségi kutyáról. Egy olasz hadtudományi szaklap említi, hogy Olaszországban hadászati czélokra is felhasználják a kutyákat. Bolognában a várárkok őrzetére kutyákat alkalmaztak, míg az öröknek megengedték, hogy — felöltözködve — alhasanak. Az őrségeket felülvizsgáló éjjeli járatok már sokszor alva találták az őrszolgálatot teljesítő katonákat, de a kutyák mindig ébren voltak és felbresszítették ugatásukkal az alvó őrszemeket. Egy ilyen kutya-őrszem akadályozott meg egy katonát abban, hogy társával a pyrotechnikus laboratóriumot kirabolja. Az egyik katonát ugyan jól ismertte a kutya a ebben biztak a tolvajok, de az idegen szagot is megérezte a hangos ugatással figyelmesé tette a többi katonát a tolvajok szándékára, a mely így meghiúsult, mert azonnal elfogták őket.

Hogyan gyógyítják a fakirok az influenzát. Az influenza mindig időszerű, így nem lesz érdektelen, ha a következőkben elmondjuk, hogy az indiai fakirok hogyan gyógyítják ezt a kellemetlen nyavalyát. Ők a gyógy módjukat «pranayama»-nak hívják, a mikörülbelül annyit jelent, mint «az életerő szabályozása». A kúra különben igen egyszerű és a következőkben foglalható össze: A mikor a beteg reggel fölbred, előbb jól kiszellőzteti a szobát és azután hátra fekezik, fejvánkost nem használ, lábát és kezeit pedig kinyújtja, de lehetőleg oly lankadtan, a mennyire csak lehet. Ezekután az előkészületek után a beteg csakott szájjal jobb orrlyukán át lassan lélegzetet vesz, a beszítt levegőt 15–20 másodpercig tüdejében tartja és azután a bal orrlyukán lassan kibocsátja. Ezt a műveletet egymásután többször kell ismételnie, de úgy, hogy egyszer a jobb, másszor pedig a bal orrlyukán át történik a belélegzés. Ez az eljárás a fakirok állítása szerint rendkívül jó masszázsa a légzőszervekre nézve. A vérkeringés általa élénkül, a tüdő edzettebbé lesz, hirtelen meghülés többé elő nem fordul és az influenza, különösen kezdő stádiumban, pár nap alatt véget ér.

Tulbuzgó adófizető. Jénában egy egyetemi hallgató megjelent az adóhivatalban, hogy adófizetői kötelezettségének eleget tegyen. A diák tulajdonosa egy rozoga hegyi konybónak, melyért telekadó fejében 3 fillért követeltek rajta, azonkívül 25 fillért az adóintés kézbesítéséért. Ez az utóbbi összeg annyira kihozta sodrából a diákot, hogy az intési díjat lefizetvén, diák társaival való beható tanácskozás után száz esztendőre előre kifizette az adóját vagyis 3 márkát, nehogy ezentúl holmi adóintésekkel zavarják.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos leveleket nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva

olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőkördéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

F. E. érdeklődő. 1. Mindig azzal, a melynek élvezetében legutóbb állott. 2. 10–15 évig. — 3. Igen. (III. szab. 27. §. c) p.)

Felvidéki csendőr. Mire Ön nyugdíjazva lesz, addigra be lesz számítva. 2. Nem.

H. V. Jelenleg a 20. Előreláthatólag még az év folyamán.

Tudnivágyó. A tíz évi beszámítható szolgálati idővel nem rendelkező időleges nyugállományon csendőr polgárilag is keresetképtelen volta miatt lett időlegesen nyugdíjazva, de szolgálatképességének visszanyerésére még kilátás van. Ily egyén igény jogosultsági igazolványt nem kaphat, ennél fogva állami szolgálatra fel sem vehető, már azért sem, mert a csendőrség még számot tart rá. — Többi kérdése tehát tárgytalan.

O. K. csendőr, Szerednye. Ha a laktanyában senki sem marad honn, akkor a kulcs mikénti megőrzése iránt az őrszolgálatnok intézkedik, a laktanya megőrzése a közeg-előljárószagra bízandó.

Pusztai csendőr és Sz. F. csendőr Pelsőszécs. Előreláthatólag f. évi szeptember 1-én. Bővebbet közölni még időszerűtlen.

Érdeklődő. A felügyelő úr szóbelileg adott engedélye alapján viselhetik.

Hajnal. Csendőrtiszti sarjadékok telvétetnek: tényleges állomány zászlósok, valamint tartalékos zászlósok, hadapródok és hadapród-jelöltek. Vonatközö — melléklet nélküli — egy koronás bélyeggel ellátott kérvény a tényleges zászlósok által előjáróik útján, a tartalékosok részéről illetékes cs. és kir. had-, illetőleg m. kir. honvéd kiegészítő parancsnoksághoz nyújtandó be a szerint, hogy kérvényező a hadseregél vagy honvédségél szolgált. Az őrsön ily jelentkezőket felvenni nem lehet, hanem kérelmük szolgálati uton leendő előterjesztésére utasítandók. Megjegyezzük, hogy a folyó évben — tulzsfeltség miatt — hadapródképző tanfolyam egyáltalában nem fog felláttatni.

Lapunk 30. számában. Több kérdézőkötőnek adott üzenetünkbe hiba csuszott be. A katonai (honvéd) egyének s így a csendőrségének nőülési kérvényei ugyanis, a bélyeg- és illetékszabályok 14. §. t. t. betű és 6. pontjának határozata szerint: A házasságkötés céljából kiállított anyakönyvi kivonatok, (keresztelő levelek), szülői beleegyezési nyilatkozat, a gyámhatóság jóváhagyás pedig az 1894. évi XXXIII. tcz. 50. §. 2-ik bekezdésében foglaltak értelmében bélyegmentesek. A nőülési iránti kérvényre s az itt felsorolt mellékleteire, továbbá a törvényes elváltat igazoló bírósági ítéletekre, az özvegyiséget igazoló halotti anyakönyvi kivonatra tehát bélyeget tenni nem kell, az ezeken kívül még becsatolt minden más melléklet azonban bélyegköteles.

Miért nem érti? Mert nem olvasta el figyelemmel adott válaszungkat. Ott nem arról volt szó, hogy a magáncsomagok kézbesítéséért a csendőrnek nem jár kézbesítési díj, hanem arról, hogy a postaszolgának nem kell fizetni kézbesítési díjat, még pedig azért nem, mert az a csomagot nem is kézbesíti, miután az a csendőrség által már a postahivatalban lesz átvéve.

Örkényi őrn. 1. és 2. Az illetékszabályzat legutóbbi helyesbítése alkalmával elrendeltett, hogy a nagy mállának a laktanyától a pályaudvarra (hajóállomásra) vagy viszont való szállításaért jövőben 100 klg.-onként 3 kor. tehát 400 klg. után

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiárúk- és a betegápoláshoz szük-
sleges eszközökről.

KELETI J. O VOSI műszergyáros
Budapest, IV., Korönaherezeg-utca 17.

Házasságra léptek:

- A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
 Budai István őrsvezető, Joanicz Anna Borbálával,
 1909. jul. 4-én, Nagybajomban.
 Gergely János ez. őrv., Wagner Margittal, 1909. okt.
 30-án, Pörsen.
 Hódosi István csendőr, Koszt Magdolnával, 1908.
 szept. 27-én, Budapesten.
 Takács István őrv., Kodolu Francziskával, 1909. jul.
 7-én, Budapesten.
 Gábrics Gyula őrv., Schmidt Etelkával, 1909. jul.
 3-án, Szigetváron.
 Nemes János II. ez. őrm., Frank Erzsébettel, 1909.
 jul. 4-én, Ráczkozárón.
 A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
 Papp János ez. őrm., Pálfalvi Borbálával, 1909. jul.
 1-én, Atyhán.
 Albert Ferencz őrsvezető, Kisbíró Ilonával, 1909. jun.
 19-én, Nagyszébenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a nagyváradi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Bíróságnál töltött három havi próbaszolgálat igazolása. Négy középiskolai osztály. Kérvények a nagyváradi kir. ügyészséghez 1909. évi augusztus 30-ig.

Két laboranai állás a budapesti m. kir. kémiai intézet és központi vegykipróbálási állomásánál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatvány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, a kémiai eszközök és szerek kezelésében való jártasság. A kinevezés egyelőre ideiglenes véglegesítés egyévi próbaszolgálat után. Kérvények a m. kir. földművelésügyi miniszterhez 1909. évi augusztus hó 10-ig nyújtandók be.

Tizenöt gyalogrendőri és két lovasrendőri állás Szabadka szub. kir. városnál. Fizetés valamenynyimél 650 korona és megfelelő egyenruha, a lovasrendőri állásnál ezenkívül 300 korona tartási átalány. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szabadka szub. kir. város polgármesteréhez 1909. évi szept. 1-ig.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás az aradi pénzügyigazgató úrnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Négy középiskolai osztály. Földművelésiskola elvégzése. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi augusztus hó 15-ig.

Egy i noki állás a szolnoki királyi járáshírlóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szolnoki királyi törvényszék elnökéhez 1909. aug. hó 8. ig.

Egy hivatali szolgálati állás a szatmár-németi kir. törvényszéknél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 280 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhajuttatvány 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szatmár-németi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi augusztus hó 12. ig.

Egy hivatali szolgálati állás a soproni kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhajuttatvány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a soproni kir. ügyészséghez 1909. évi aug. hó 11-ig.

Pályázati hirdetés. Keszthelyi nagyközség képviselőtestületének ⁶⁶ számú megbíró határozata alapján, az elhalálozás folytán megüresedett keszthelyi rendőrmesteri állásra pályázatot hirdetlek. _{jk 1909}

A rendőrmester javadalmazása:

1. havi utólagos részletekben kiutalható 1200 K készpénz,
2. évenként egy nyári és egy téli öltöny,
3. " " 40 K eszmapénz,
4. két évenként egy köpönyeg.

Felhívatalnak a pályázati szándékozők, hogy kérvényeiket folyó hó 25-ig Keszthely nagyközség előjáróságához címzettel annnyival is inkább beadják, mert a később érkezettek figyelembe vételni nem fognak. Katonaviselt emberek előnyben részesülnek.

Keszthely, 1909. évi július hó 8-án.

Nagy István
bíró.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
 VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
 — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószeresek dus választékban. ...

Szíves tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.